

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin

Unikt knutepunkt for sjømannsleger

– Vi plukker biter fra mange fagfelt som er spesielt for sjømenn og får derved en uvanlig kombinasjon, sier leder Jan Sommerfelt-Pettersen.

Foreningen ble etablert i 1967 som en fagforening for de offentlig ansatte sjømannslegene i de statlige sjømannskontorene, og har siden 1980-tallet vært det eneste medisinsk-faglige knutepunktet for sjømannsleger.

– Vi jobber mot tre hovedområder: i forhold til myndighetene, for etablering av et senter for sjøfartsmedisin og oss selv, sier Sommerfelt-Pettersen.

Spesialforeningen viktigste agenda er å få forbedret og reorganisert forholdet mellom sjømannslegen og myndighetene: – Vi ønsker at tilsynsmyndigheten og den forvaltningsmedisinske biten av sjømannsmedisinen flyttes til Fylkeslegen i Rogaland, noe som er naturlig sett i lys av fylkeslegens sterke engasjement i forhold til offshore-industrien, og at Sjøfartsdirektoratet flytter til Haugesund.

Sjøspesifikt

– Norge er den tredje største sjøfartsnasjon i verden og har fortsatt mange sjøfolk. Det å ha sin daglige arbeidsplass på et skip gir helt andre utfordringer som påvirker helsen. Blant annet er det stadig større forståelse for at helse er avhengig av en rekke ikke-medisinske faktorer. I sjøfartsmedisinen må en alltid sette hele mennesket i sentrum. Sjøfolk lever tett sammen i små samfunn og har ikke noe naturlig fristed etter endt arbeidsdag. Det eksisterer dessuten en del sjøspesifikke sykdommer, for eksempel drukning.

– Medisinen har klart å løse en del av de medisinske utfordringene som dette krever,

utdyper Jan Sommerfelt-Pettersen. – Hvis vår visjon om å påvirke arbeidsmiljøet og støtteapparatet virker ved å bedre tilværelsen for den enkelte, vil det være noe som også eierne vil se som interessant å satse på. Internasjonaliseringen gir dessuten tilleggsutfordringer. Vi får flere og flere sjøfolk med bakgrunn fra andre nasjoner, samtidig som utflaggingen vil kunne bety at sjøfartsmedisinerne får mindre å gjøre, sier han.

Senter i støpeskjeen

– Vi prøver å sette på plass den manglende steinen i det byggverket som kan kalles sjøfartsmedisin, sier Sommerfelt-Pettersen.

– Norge er som nevnt, en av verdens største aktører på havet og det er større dødelighet og sykkelighet samt flere ulykker og skader blant sjøfolk enn blant arbeidstakere på land. Vi ønsker derfor å etablere et faglig grunnlag for at sjøfolk skal ha samme rett til helse og et trygt arbeidsmiljø som andre arbeidstakere. Av den grunn ble det i 1998 nedsatt en arbeidsgruppe med representanter for rederne, Sjøforsvaret, Statens helsetilsyn og vår forening for å diskutere ideen om et sjøfartsmedisinsk senter. Arbeidsgruppens foreløpige konklusjon er omtalt i St.meld. nr. 43 (1999–2000). Om akuttmedisinsk beredskap.

– Vi prøver også å etablere et nasjonalt sekretariat. Vi ønsker et nettverksorganisasjonssenter med ankerfeste i Vest-Norge og Haukeland har sagt at de gjerne vil påta seg dette arbeidet, sier han.

Senteret må bygges opp omkring det eneste eksisterende virksomheten, nemlig Radio Medico i Bergen, som er den viktigste og eneste medisinske kompetansetilknytning norske sjøfolk i utenriksfart har med Norge. Tjenesten som er opprettet på privat initiativ, har eksistert siden 1940-tallet, og ble startet med bakgrunn i at skipsførere henvendte seg til Haukeland Universitetssykehus i forbindelse med syke og skadede sjøfolk. Fire faste leger har siden 1985 tatt seg av arbeidet, og Radio Medico er lokalisert ved Haukeland Universitetssykehus.

Økt fra ett til over 100 medlemmer

– I norsk medisin har vi ikke noen faglig tilknytning mellom sjøfarten og universitetene. Vårt store mål er derfor å få etablert sjøfartsmedisinen i en akademisk setting. Vi tror at dersom vi får etablert et nasjonalt senter for sjøfartsmedisin som knutepunkt mellom et akademisk forskningsmiljø og

Styret (2001–2003): (foran f.v.) Vilhelm Koefoed, Jan Sommerfelt-Pettersen og Johan Foss. (Bak f.v.) Jon Christensen, Leif Aanderud og Stein Modahl. Foto Lise B. Johannessen

sjømannslegene, så vil vi komme nærmere de reelle problemstillingene som arbeidstakere møter til sjøs, sier Sommerfelt-Pettersen.

– Vår oppgave er å drive internt fagarbeid, og å få foreningen til å virke. I 1995 hadde foreningen ett betalende medlem, i dag er det 106. Det er i alt 217 godkjente sjømannsleger i Norge.

– Som godkjent, autorisert sjømannslege bør man være medlem i foreningen, mener Sommerfelt-Pettersen.

Han forteller at foreningen har god økonomi og arrangerer sjøfartsmedisinsk grunnkurs to ganger årlig, samt etter- og videreutdanningskurs i sjøfartsmedisin én gang i året. Foreningsvirksomheten er spesielt fokusert mot det å gjøre faget interessant for dem som har en aksje i sjøfartsmedisinen.

– Skal man ivareta det faget man praktiserer, er dette det eneste stedet man kan få faglige innspill, sier Sommerfelt-Pettersen.

Foreningen har etablert sin egen Internett-side: www.uib.no/isf/people/jan/nfsm/nfsm.htm og utgir nyhetsbrevet DoCumentum Navale tre ganger årlig. Nyhetsbrevene er å finne på foreningens hjemmesider.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Informasjonsavdelingen

! Fakta

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin Stiftet: 1965

Formål:

- Å fremme interessen for og kunnskapen om sjøfartsmedisin.
- Foreningens målgruppe er sjøfartsleger og andre som er interessert i sjøfartsmedisin.

Styret (2004–05):

Jan Sommerfelt-Pettesen (leder), Vilhelm F. Koefoed, Knut Arve Omdal, Jon Christensen, Keith H. Gretemeier, Stein Modahl (vara), Einar Rolf Tamber (vara)

Antall medlemmer: (per 31.9. 2003) 106